

KAPOCS

90/2

ZALA MEGYE EGYESÜLETEINEK

ÉS MŰVELŐDÉSI OTTHONAINAK TÁJÉKOZTATÓJA

A TARTALOMBÓL:

KÖZMŰVELŐDÉSI RENDSZEREK HOLLANDIÁBAN
BEMUTATKOZIK A NOVAI HEGYKÖZSÉGI HAGYOMÁNYŐRZŐ EGYESÜLET
EGYESÜLETI TAPASZTALATCSERÉN LENDVÁN
AZ EGYESÜLET ALAPÍTÁS SZABÁLYAI
ALAPITVÁNYOK
PÁLYÁZATOK, FELHÍVÁSOK
JOGI IRÁNYMUTATÁS
DIÁK-RANDEVU
AZ MMIK PROGRAMKINÁLATA
TÁRSADALMI SZERVEZETEK ZALÁBAN
AZ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉNEK MUNKÁJÁRÓL
AZ ÜNNEPI KÖNYVHÉT ESEMÉNYEI
ORSZÁGOS ÁMK KONFERENCIA ZALAEGERSZEGEN

Közművelődési rendszerek Hollandiában

I. Művelődéspolitika

A művelődéspolitika a kormány számára a nyílt, harmonikus társadalmi rend kialakításának nagyon fontos eszköze.

Célkitűzések:

-a természeti és a kulturális örökség továbbadása az élet minőségének biztosítása érdekében;

-tudati képzés és a közösségi intézmények hozzáigazítása az emberek szükségleteihez azzal a céllal, hogy mindenki részt vegyen a társadalmi és a kulturális életben;

-reformok egy emberibb társadalom létrehozásáért, vagyis egy olyan társadalomért, amelyben a tudás /kulturális/, a jövedelem és a hatalom igazságosabban vannak elosztva.

A művelődéspolitika a társadalmi életnek egyre nagyobb területét öleli fel; emellett a művészetnek sajátos funkciója van. A művészet, mint a kultúra része, képes a társadalmi fejlődést előre jelezni és iránymutató lehet.

Ámde a kormány nem akar művészetet alkotni, csupán a művészetet akarja lehetővé tenni és azt az átfogó kulturális folyamatokba akarja beilleszteni. Nemcsak a művészeti produkciónak és a művészeti forgalmazásnak a kibővítése szükséges, hanem a laikusoknak a művészetben való részvételét és a művészeti nevelést is meg kell javítani és ki kell terjeszteni, mindenekelőtt az iskolában és a szociális területen.

A Kultúra, Szabadidő és Társadalmi Jólét Minisztériuma a kiinduló pontokat három célkitűzésben határozta meg:

1. a kulturális értékek életrehívása és megtartása;
2. a kulturális termékekhez való általános hozzáférés és a kulturális rendezvényekhez való hozzájutás;
3. az egész lakosság részesedése a kulturális vívmányokból.

Az első célkitűzésnél a kulturális megnyilvánulások saját értékéről és saját jellegéről van szó, a történelmi

tudat megtartásáról, a kontinuitásról és az előrehaladásról, a másodikonál a kínálat és a kereslet ésszerű alakításáról és ezáltal a kulturális értékek igazságos elosztásáról. A harmadik célkitűzés a legátfogóbb. A kulturális tudat nemcsak a kulturális életben való részvételt foglalja magába, hanem a személyiség kifejlődését, a szociális érzést és a társadalmi felelősséget is. A három célkitűzés egymással szorosan összefonódott, de mindegyiknek megvan a saját külön jelentősége is, aminek politikai következményei lehetnek. Feszültségekre kerülhet sor, ha politikai vagy más megfontolások következtében az egyik célkitűzés a másikkal szemben elsőbbséget kap.

Az állam meg akarja teremteni az előfeltételeket ahhoz, hogy a művészek szabadon fejlődjenek és önállóan dolgozzanak. Ezzel kapcsolatban a kutatási tervezeteket, a hivatásos létbe való átmenetnél segítséget és a gyakornoki helyek létesítését kell megemlíteni.

Vizsgálatokból ismeretes, hogy a lakosságnak csak viszonylag kis része él a művészeti kínálattal. És itt nyilvánvalóan olyan emberekről van szó, akik a közintézményeket amúgy is átlagon felül használják. Ezt a művelődéspolitika segítségével meg kell változtatni. Itt pl. olyan intézmények mozgékonyaságára és a kínálat jobb elosztására, valamint a művészeti kínálat más ajánlataira gondolnak, melyeknek amennyire lehetséges, multifunkcionálisnak kellene lenniük. Ebből a célból erősíteni kell a kötődést a hivatásos és a laikus művészek között és meg kell javítani a kapcsolatokat a tömegkommunikációs eszközökkel.

A művészeti nevelésnek és a művészek hajlandóságának arra, hogy a művészet társadalmasításában részt vegyenek, nagy a jelentősége. Mindenekelőtt ebben áll a művészeti intézmények feladata. Az általános oktatási intézményeknek is jobban figyelemmel kell lenniük a művészeti nevelés követelményeire.

A művészeti politika az eszközök odai-

télésénél ugyanolyan rangot kapjon, mint a közjóléti politika más szektorai.

II. Szerkezet és szervezet

A művészeti politika legfontosabb feladata az, hogy feltételeket teremtsen ahhoz, hogy a művészet a megfelelő intézményeket maga alakítsa ki.

A kormány tekintetbe akarja venni a regionális és a helyi óhajokat. Az egyes csoportok képesek legyenek saját elképzeléseiket az intézményi felépítésben felismerni.

Mindennek integráns részének kell lennie a teljes politikai akarat kialakítási folyamatának, amelyben a demokratizálás és a decentralizálás áll az előtérben. A decentralizálás többek között azt jelenti, hogy a felelősség áttevődik a művelődéspolitikai tervezésében, döntéshozatalában, finanszírozásában és végrehajtásában a tartományok és községek szintjére.

A községek

A községek illetékességi körébe tartozik a teljes művelődéspolitikai, vagyis az oktatás, a képzés, a lakókörnyezet, a közjóléti munka, művészeti élet és a laikusok művészeti részvétele. Nekik kell arról gondoskodniuk, hogy a kínálat és a kereslet kielégítő legyen, aminek érdekében többek között a magasabb területi testületeknél megfelelő intézkedéseket kezdeményeznek.

A tartományok

A tartomány a következő feladatokat tudja magára vállalni: művészeti képzéssel foglalkozó központok fenntartása, kiállítások szervezése és közmunka.

A központi hatóság

A kormány a következő feladatokat látja el:

1. Központi tervező funkciókat általános, normatív jelleggel a politika és a társadalomtudományi kutatás területén. Ezen értik a minisztérium munkáját és együttműködését a tanácsadó testületekkel, úgymint a Művészeti Tanáccsal, művészeti szövetségekkel és a művelődéspolitikailag fontos intézményekkel.
2. Központi ellátási, támogatási és fejlesztési funkciók:

- a szakismeret minőségének fejlesztése;
- fejlesztési és innovációs lehetőségek megteremtése;
- a művészeti képzés ápolása, támogatása és fejlesztése;
- információ és dokumentáció;
- közvetítés és forgalmazás.

3. Gondoskodás kiegészítő országos intézményekről és intézkedések regionális szinten /pl. opera, zenekari és színházi szervezetek, beszerzések és művészeti kiállítások/.

III. Gyakorlat

a./ Szakmai továbbképzés

A képzést jobban kell a szakmai gyakorlatra hangolni; figyelmet érdemel továbbá a szakmai továbbképzés és azoknak a művészeknek a segítése a műhelyekben, akik tanulmányaikat éppen befejezték.

b./ Fejlesztés és innováció

A művészeti tevékenység összes formájánál szerepet játszik a fejlesztés és az innováció. Ezt a művelődéspolitikai a következőképpen veszi figyelembe:

1. szubvenciók készenlétben tartása művészeti intézetek és műhelyek számára a fejlesztés és innováció előmozdítására a művészet területén;
2. bizonyos terveknek, esetleg kísérleti jellegűeknek is a támogatása;
3. ösztöndíjak és megbízások odaítélése művészek számára tanulmányok, kutatás vagy továbbképzés céljából;
4. műhelyek felállítása és fenntartása művészeti eszközök tanulmányozása, fejlesztési programok és fiatal művészek gyakorlata céljából.

Felnőttképzés Hollandiában

A felnőttképzésen Hollandiában a felnőttoktatást, a felnőttművelődést és a felnőtt szakmai továbbképzést értik. Itt előtérbe kerülhet a tudás közlése, amint az a felnőttoktatásban fennáll, a személyiség kifejlesztése, ahogyan az a felnőttek művelődésében fennáll és a szakmai ismeretek és készségek megszervezése, amiként az a szakmai továbbképzésben fennáll.

A felnőttművelési munka legfontosabb formái

Művelődési munka internátusokban

48 un. felnőttművelési internátus rendez különböző hosszúságú tanfolyamokat, amelyek sokféle témával foglalkoznak: a társadalmi szerkezet, a harmadik világ problémái, a munka, a háború, és a béke kérdései, családi problémák stb. A művelődési rendezvényeket gyakran az oktatási, gazdasági és egészségügyi szektor csoportjaival valósíthatják meg, de rendeznek olyan tanfolyamokat is, amelyek mindenki számára nyitottak.. Az állam az internátusi munka költségeinek 70 %-át viseli. A támogatást bizonyos előfeltételekhez kötik. Az állam az internátusi munka minőségét is felügyeli.

Felnőttművelés helyi szinten

A helyi szintű felnőttművelést a népfőiskolák, a helyi közjóléti társadalmi szövetségek és a szociálisan orientált Holland Népművelési és Természetbarát Tevékenység Intézete közvetítik. Népfőiskolákat elsősorban a nagyobb városokban találunk: az elsőt 1913-ban alapították Amsterdamban. A Közjóléti Társaság helyi szövetségei főként vidéken tevékenykednek. A tanfolyamok elsődleges célja a tudás közvetítése, ezek rendszerint este kerülnek megrendezésre. Segíteni akarnak a felnőtteknek, hogy tudásbeli hézagaikat befedjék, megtanulják azt, amit korábban nem tudtak megtanulni, de most ezt valamilyen okból pótolni szeretnék. Pl. rendeznek nyelvtanfolyamokat, művésztörténeti tanfolyamokat, filozófiai, holland irodalmi, pszichológiai, szociológiai, matematikai tanfolyamokat, valamint tárgyalás- és tanácskozási kurzusokat.

A helyi művelődési központokban a felnőtteket beszélgetéssel ismertetik meg társadalmi, kulturális és más kérdésekkel, kritikus gondolkodásra ösztönzik őket, hozzá akarnak járulni személyiségük továbbfejlődéséhez és segíteni akarnak nekik, hogy saját véleményét alkossanak. Ezek a művelődési rendezvények is rendszerint este kerülnek sorra.

A művelődési munkának helyi szinten

van egy másik formája is, az ún. integrált művelődési munka, ezt olyan szervezetek végzik, amelyek fő célkitűzései más területekre esnek, de a művelődési munkát egyik mellékfeladatuknak tekintik/szakszervezetek és érdekszervezetek, nőszövetségek, pártok, muzeumok stb./.

Vannak az intézményekhez nem vagy csak kevésbé kötődő tanfolyamok, pl. a vasárnapi tanfolyamok olyan nők számára, akik a társadalomban akarnak eligazodni, felfrissítő tanfolyamok szülők részére és az ún. nyitott iskola kezdeményezési csoportok. Ezek a csoportok a 14 hivatalos nyitott iskolakisérlet folytatásaként keletkeztek, amelybe még mások is beneveztek. Ezek a tevékenységek klubházakban és a szomszédsági központokban is megvalósíthatók, amelyek szintén szerveznek képzési programokat felnőttek számára.

A helyi szintű művelődési munkát elsősorban a községek finanszírozzák, a költségek egy részét a tartományok viselik. Egy állami támogatási szabályozás alapján a községeknek ill. a tartományoknak a ráfordítások tekintélyes részét az állam megtéríti.

Nemzeti tanácsadó szervek

Felnőttképzési Bizottság

A Felnőttképzési Bizottság a kultúra, szabadidő és társadalmi jólét miniszterének hivatalos tanácsadó szerve a felnőttművelési munka területén.

Holland Népművelési Központ - Együttműködési szerv

A Holland Népművelési Központ Együttműködési Szervében képviselve van az összes fontos országos szerv, amelyik a népművelés területén dolgozik. Ez a rendszeres országos szintű tanácskozási platformjaként működik.

Holland Népművelési Központ-Studiumközpont

Ebben a Studiumközpontban végzik országos szinten a kutatásokat a felnőttművelés területén.

A központ további feladatai közé tartozik a nyilvánosság biztosítása, a tudományos tanulmányok kiadása, a doku-

mentációs munka és a vezetők továbbképzése.

Új fejlődés

Decentralizáció

A decentralizáció első lépése: az állam a megfelelő jogokat és illetékeségeket átruházta a tartományokra és a községekre. Ennek a szabályozásnak az alapján az állam a községeknek és a tartományoknak az általuk adott támogatások jelentős részét visszatéríti. Ehhez természetesen bizonyos feltételeket teljesíteni kell. Ezek közül legfontosabb egy művelődési terv benyújtása, amelyik bő étlapot ad az intézmények kínálta felnőttképzésben és sokoldalú tanfolyam és rendezvény programot ígér. Ennek a tervnek a kidolgozásánál a polgárokat meg kell hallgatni.

A szociálkultúrális munka állami támogatásának szabályozása átfogja a felnőttművelést, a közjóléti munkát, a szomszédsági munkát, a kisgyermekek gondozását és a gyermekek játszótéri gondozását.

Fontos a célcsoportok problémája: kik számára kell a anyilvános munkát és a tanítási módszereket ezekre a célcsoportokra ráhangolni? Számos szakvéleményt figyelembe véve a következő programokat választották ki célzott támogatásra:

a./ Az analfabetizmus csökkentése

Becsülés szerint a holland lakosság 1-4 %-a analfabéta. Támogatják az oktatási és tanulási eszközök továbbfejlesztését, valamint a tanerők metodikai és továbbképzési intézkedéseit is.

Olyanok, akik nem vagy alig tudnak írni-olvasni, szociálisan nagyon hátrányos helyzetűek. Az írás-olvasás tanításának tehát egy egyenjogúsítási összprogram részének kell lennie, amelyik segítő-kísérő tevékenységet is magába foglal.

A munkát mind tartalmilag és módszertanilag, mind a tanítási és tanulási eszközök tekintetében, amennyire csak lehetséges, a résztvevők életkörülményeihez és előismereteihez kell igazítani.

b./ Nyílt iskola

A szabad iskolák számára a következő célkitűzések érvényesek:

- az egyén lehetőségeinek megjavítása, hogy átfogó társadalmi orientálódás segítségével a társadalomban megállja a helyét;

- általános alapismeretek és készségek megjavítása, pl. a személyes kibontakozás elősegítésére;

- a társadalmi helyzet tudatossá tétele és az egyén azon képességének megjavítása, hogy ebben a helyzetben cselekedjék;

Ezeknek a célkitűzéseknek a megvalósításához a szabad iskolákban integrált oktatási és művelődési programot kínálnak témákra és tanulási célokra vonatkozó részekkel.

c./ Művelődési munka a kulturális kisebbségek számára. Kulturális kisebbségek alatt értjük a külföldi munkavállalókat, azok családját és a lakókocsilakókat.

Ezeknek a programoknak a célja:

- a kulturális kisebbségekhez tartozók egyenjogúsítása;

- a kulturális kisebbséghez tartozók felnőttképzésben való részvétele elősegítése;

- a kapcsolat megjavítása a kulturális kisebbséghez tartozók és az őslakosok között.

d./ Szakmai vonatkozású képzés

Ezeknek a reformprogramoknak erősen kísérleti jellegük van. Ezeket olyan személyeknek szánják, akiknek a helyzete a munkapiacra bizonytalan vagy veszélyeztetett. Esélyeiket az alkalmazási piacon iskolázási intézkedésekkel akarják javítani és őket olyan helyzetbe hozni, hogy utjukat a munka világában maguktól tudják végigjárni.

e./ Előkészítés a nyugdíjra

Ennek a programnak a keretében megvizsgáljuk, hogy miként lehet a művelődési munkát azok számára megjavítani, akik a munkafolyamatból kiválnak.

Közjóléti munka Hollandiában
/Közösségfejlesztés/

A szociálkulturális munka teremti meg az előfeltételeket ahhoz, hogy a polgárok szociális környezetükben a fejlődést befolyásolni tudják. Elsősorban a megvalósulás lehetőségeit akarja megteremteni és a társadalom demokratizálódását elősegíteni. A polgárnak lehetővé kell tenni, hogy a társadalmi élet minden történésében részt tudjon venni; a polgárok, mint érett és felelős egyének az állam és társadalom fejlődését képesek legyenek befolyásolni.

A szociálkulturális munka az egyént szociális környezetében a középpontba helyezi. Aki a fejlődést befolyásolni akarja, annak olyan helyzetbe kell kerülnie, hogy a felelősséget megosztva tudjon cselekedni.

Ezt a célt az ismeretek és képességek közvetítésével, valamint gyakorlati tapasztalatok megszerzésével érik el.

Kommunális szint

A közjóléti munkát ott kell végezni, ahol az a leghatékonyabb. A minisztérium decentralizálási politikájának keretében ezért átruházta a községekre a közjóléti munka hatáskörét és felelősségét. Közelebbi részleteket a szociálkulturális munka állami támogatási szabályzata tartalmaz. Ennek a szabályzatnak az alapján dolgozik 1400 közjóléti munkás a holland községekben.

Mi a közjóléti munka?

A közjóléti munka a polgárt olyan helyzetbe akarja hozni, hogy érdekeit a munkahelyen, a lakóterületen és a mindennapi életben maga tudja képviselni. Közjóléti /közösségi/ munkára különösen ott van szükség, ahol a polgárnak nehezére esik, hogy problémáit kifejezze, véleményét elmondja és ahol akadályozva van, hogy polgártársaival összejöjjön és megszerveződjön. A cél az, hogy a polgár helyét megerősítsék. Ez a következő módokon lehetséges:

- a polgárok önszerveződésének elősegítésével,
- az egyesület alapítása feltételeinek megteremtésével,
- az eszközök beszerzésénél adott se-

gítséggel.

Ugyanakkor a közjóléti munka segíti a polgárt, hogy problémáit megértse. Ezenkívül a tanfolyamokon a polgárok megtanulják azt, hogy stratégiát dolgozzanak ki és alkalmazzanak konfliktusok megoldására. Azok a problémák, amelyeknek a közjóléti munkát szentelik, régi városnegyedekben, falusi közösségekben és egyre nagyobb mértékben újonnan épült negyedekben is fellépnek. Itt városmegújításról, a kis településmagokban az életminőségről, munkaügyi, egészségügyi és képzési problémákról van szó.

Képzés

Közjóléti munkások, akiknek befejezett képzésük van egy társadalmi akadémián vagy minimum kétéves gyakorlattal rendelkeznek, folytatólagosan négy szociálpedagógiai képzést adó intézetben végezhetnek egy kétéves tanfolyamot közjóléti munkában.

Városmegújítás

A városmegújítás nemzeti ombudscsapata /ombudsman=szóvivő/ tanácsokkal látja el a lakossági és szomszédsági egyesületeket, valamint technikai, jogi, pénzügyi és szervezeti segítséget nyújt a városmegújításnál.

Szociálisan hátrányos csoportok

Egy külön bizottság a szociálisan hátrányos helyzetű hollandiai csoportokkal foglalkozik. A csoporttagok megkapják azt a lehetőséget, hogy problémáikat megfogalmazzák és videofelvétel segítségével érthetőbbé tegyék. Ugyanakkor a bizottság, a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok között hasonló helyzetekre véleménycserét ösztönöz. Az olyan személyek, akik a szociális hátrányok megszüntetéséhez hozzá akarnak járulni, itt informálódhatnak erről a problémaköréről.

Városmegújítás Hollandiában

A hatvanas évek végétől egyre inkább arra a belátásra jutottak, hogy a holland városok nagy részét fenyegeti a pusztulás. Korábban főleg új lakóházak építésére koncentráltak: a régi váro-

sokat kiterjesztették, újakat növesztettek ki a földből. Miután a legégetőbb lakásinséget felszámolták, jobban kezdtek törődni a régi városok állapotával. Gátat akartak emelni az előrehaladó pusztulással, a városképnek irodasilók és nagy utépitési programokkal való szétrombolásával szemben. Ezen közben pozitíven hatott a polgárok azon hajlandósága, hogy a városok megtartásában aktívan közreműködjenek. Ez a fejlődés oda vezetett, hogy az utóbbi években a kormányok a városok megújításának elsőbbséget adtak.

Sokrétű problematika

A városmegújítás egy sokrétű probléma, mert számos tényező játszik szerepet: lakásépítés, közjólét, közlekedés, művelődés, műemlékvédelem, munkanélküliség stb.

A lakosoknak gyakran - nem egészen ok nélkül - az az érzése, hogy hátrányosan kezelik őket. Az a véleményük, hogy a lakó- és az életkörüzetükkel kapcsolatos döntéseket a fejük felett hozzák. Ennek gyakran politikai fásultság a következménye. Ezekben a negyedekben a nyilvános intézmények gyakran sok kívánnivalót hagynak maguk után. Hiány van differenciált képzési lehetőségekkel bíró jó iskolákban; ehhez járul sokszor a lakosságnak bizonyos közömbössége, úgy, hogy a meglévő lehetőségeket sem használják ki kellő-

képpen. Az orvosi ellátás és az egészségügyi intézmények nem elégségesek vagy teljesen hiányoznak. A szociál-kulturális intézmények kínálata, minősége és sűrűsége ugyancsak nem kielégítő. A fiatalok nem képesek kellőképpen kibontakozni és szórakozni; hiányoznak a szociális intézmények idősek emberek és más csoportok számára, akikről különösen kellene gondoskodni. Ezek az állapotok természetesen mindenféle szociális feszültségekhez vezetnek. A városmegújítás tehát szociális probléma is; így ennek az érintett negyedekben a teljes élethelyzetet figyelembe kell vennie. Ezenkívül a régi városnegyedek bizonyos értékeit is újra felfedezik: a gyakran bájos, áttekinthető és változatos lakáskörnyezetet, a jó szociális kapcsolatokat és az ebből eredő szomszédsági segítségnyújtást

Egy másik közösségi kísérlet az ún. "Szomszédságprogram". 1979-ben nagyarányú vizsgálatokat zártak le, amelyeknek hat városmegújítási program volt a tárgyuk. Ennél a résztvevők szerepéről és megtartásáról volt szó: állam, község, községi hivatalok, akcióbizottságok, közjóléti munkások és lakosok.

/Molnár László cikke rövidített másodközlés.

A soproni Liszt Ferenc Művelődési Központ Közművelődési Műhely c. kiadványából vettük át./

B E M U T A T K O Z U N K:

HEGYKÖZSÉGI HAGYOMÁNYŐRZŐ EGYESÜLET N O V A

Egyesületünk 1989. novemberében alakult, a cégbirósági bejegyzésre december 16-án került sor. Az Egyesület tagjai községünk, valamint a községhez tartozó hegyhátak felvirágoztatását kétkezi munkájuk segítségével szeretnék elősegíteni. Ezen túlmenően különböző hagyományápoló tevékenységeket vállalt az Egyesület, melyeket az alapszabályban rögzítettünk, és melyekre a későbbiek folyamán bővebben kitérnek.

A megalakulás körülményeiről röviden.

A községben már évek óta működött egy megyei szinten is jegyzett kertbarátkör, amely egy igazi jó közösséget kovácsolt eggyé, a mintegy 25-30 főből.

A kertbarátkör tagjai általában szőlő, illetve kiskerttulajdonosok, akiket a szakma iránti érdeklődés, a hobbyként jelentkező szőlőtermesztés, ezen belül a különböző tapasztalatcserék, szakmai előadások tettek érdekeltté e körben való tevékenységre. Ebből a kiscsoportból nőtt ki aztán magát a fenti egyesület, melynek tevékenységi köre már a kertbarátköréhez viszonyítva nagymértékben bővült.

Megalakulásunkhoz nagy segítséget kaptunk az MMIK, valamint a Megyei Tanács illetékes szakembereitől.

Az alakuló közgyűlés jelenléti ivét 26 fő irta alá. Az azóta eltelt időszakban 12 fő lett tagja az egyesületnek ami bizonyítja, hogy az emberek érdeklődnek az egyesületi forma, az itt folyó hasznos építő tevékenység iránt.

Az alábbiakban ismertetem az egyesület jövőbeni céljait, elképzeléseit, melyeknek egy része az alapszabályban megfogalmazásra került.

Az egyesület integrált részévé kívánjuk tenni a helyi szőlészeti és borászati kultúra fejlesztését, ezen belül felvállaljuk az direktermő szőlőfajták leváltásának szorgalmazását, az új telepítések segítségét.

Tevékenyen részt veszünk az elhagyott, ill. elhanyagolt állami tulajdonu, tanácsi kezelésben lévő területek művelésbe való visszaállításában, valamint a hegyi utak rendszeres karbantartásáról gondoskodunk. A faluszépítő és hagyományőrző feladataink közt kiemelten kezeljük az immár harmadik éve megrendezésre kerülő "Göcsej első kaszása" kézikaszás aratóversenyt, a hagyományos hegyi bucsu megrendezését, valamint a környezetformáló alkotótábor szervezését, illetve anyagi támogatását.

Ez évben kezdjük el, és a jövő évben szeretnénk befejezni annak a "hegyi tájháznak" az építését, amely alkalmas lesz közösségi rendezvények, különböző találkozóknak lebonyolítására.

Egyesületünk próbálkozik gazdálkodási tevékenységgel is. Pontosabban, a helytörténeti múzeum alatt lévő pince helyiségben gombatermesztéssel kísérletezünk. A kísérleti husz gombászsák pillanatnyilag még nem terem, de a napokban várható az első gombák megjelenése. Amennyiben beválik a kísérleti jelleggel termesztett sampion, úgy szeretnénk betelepíteni a pince egész területét.

Fenti elképzeléseink valóra váltásához sok segítséget kaptunk ezidáig is a helyi tanács vezetésétől, a termelőszövetkezettől, valamint az illetékes megyei szervektől, akikre a jövőben is támaszkodni kívánunk.

Gubinecz József művelődési ház igazgató

EGYESÜLETI TAPASZTALATCSERÉN LENDVÁN

A szlovéniai magyarság és Zala megye közművelődési kapcsolatai a nemzetiségi politika célkitűzéseinek megfelelően, több mint egy évtizede alakultak ki, a két terület közötti hivatalos együttműködési megállapodások szellemében szerveződtek, végrehajtásuk napjainkban is tart.

Az együttműködés az évek folyamán újabb és újabb akciókkal gazdagodott, egyre tartalmasabb lett.

A Magyar Nemzetiségi Oktatási Művelődési Öngazgatási Közösség és az MMIK kapcsolata az együttműködési megállapodás egy része.

1989-ben pedagógusok, könyvtárosok, egyesületi vezetők közül álló delegáció tett látogatást megyénkben. Ismerkedtek Zala megye történelmi nevezetességeivel, a közelmúltban épült faluházakkal, az ott folyó tevékenységekkel.

Idén májusban - az MMIK Módszertani Osztálya szervezésében - 35 fő tett viszontlátogatást. A megye különböző

településeinek dolgozó népművelők mellett egyesületi titkárok, elnökök is részt vettek ezen a találkozón.

A szakmai látogatás fő célkitűzése a Mura vidékén élő magyarok egyesületi tevékenységének megismerése volt.

Zala megyében az elmúlt időszakban - öröndetes módon - egyre több egyesület, baráti kör alakul. Az egyesületek működtetése, a tevékenység kialakítása viszont még sok gondot és problémát okoz a helyi szervezőknek.

A szakmai beszélgetésen szlovén részről résztvettek az egyesületek vezetői, tagjai, az amatőr művészeti csoportok vezetői, a Népujság ujságírói. A beszélgetés fő témái:

- egyesületek működése;
- Magyarország és a Mura-vidék kulturális kapcsolatának bővítése.

Az egyesületek munkáját Lendván és térségében is befolyásolja a nehezülő gazdasági helyzet. Az ugynevezett állami támogatás csak nagyon kis részét

fedezi a szakmai tevékenységnek.

A másik nagy gondjuk a fiatalok bevonása az amatőr művészeti munkába és a programok szervezésébe /hasonlóan mint nálunk/.

Pozitívum, hogy szinte minden kisközségben működő egyesületnek önálló művészeti csoportja van. Az 1989 áprilisában Zalaegerszegen megrendezett Mura vidékiek gálaműsora bizonyította a 10 amatőr csoport magasszintű felkészültségét. A szlovéniaiak szívesen látott vendégek a megyénk kisközségeiben rendezett falunapokon, nagyrendezvényeken is. Minden amatőr csoportnak van Zala megyei "testvércsoportja". Az ottani csoportok szakmai irányítását magyar szakemberek végzik, -elismerésre méltó egyszerűséggel. Az egyesületek igényt tartanak a továbbiakban író-olvasó találkozók megrendezésére, óvónők, pedagógusok továbbképzésére /népzene,

népijátékok, népművészet- kismesterségek tanulása/.

Összegezve megállapíthatjuk: a Mura-vidéki egyesületek szakmai, tartalmi tevékenysége nem zökkenőmentes, de a közösségek életképesek!

Rendszeres összejövetelekkel, kulturális és egyéb rendezvényekkel meghatározói településüknek. Ehhez járul még az egyesületek által finanszírozott és működtetett amatőr színjátszók, néptáncosok és népdalkörök sokszínű tevékenysége, valamint a diszitóművészeti mozgalom, melynek helyi kiállításai nagy népszerűségnek örvendenek.

Jó volna elérni, hogy a Zala megyében eddig megalakult, és alakulóban lévő egyesületek hasznosítsák a Lendván szerzett tapasztalatokat.

Szlávecznő Rigacz Zsuzsanna
MMIK igazgatóhelyettes

Az egyesület alapítás főbb, általános szabályai

Az egyesület olyan jogi személyiséggel bíró társadalmi szervezet, melyet viszonylagosan nyitott tagság elve alapján az állampolgárok /jogi személyek/ az alapszabályban meghatározott célok érdekében önkéntesen hoznak létre, állandó szervezettel, helyi és országos jelleggel.

Az egyesület bíróság által történő bejegyzéssel jön létre /nyilvántartásba vétel/, törvényességi felügyeletét pedig az ügyészség látja el.

Az egyesületek elsődlegesen meghatározott csoportérdekek, célok és törekvések színterei, kizárólag gazdasági tevékenység végzésére nem alakíthatóak. A tevékenységi kör nem lehet Alkotmánnyal összeférhetetlen.

Az egyesület jogi személyként való működésének feltételei:

- Az alapszabályban meghatározott olyan neve legyen, amely megkülönbözteti minden más szervtől, és kitűnik belőle a célját megvalósító tevékenység jellege;

- az alapszabályban konkrétan rögzített székhelye legyen;

- a jogszabályokkal nem ellentétes, alapszabályban rögzített célja és tevékenysége legyen;

- állandó önkormányzati szervezettel /vezetőséggel/ rendelkezzen;

- a tagokétól elkülönített vagyona legyen /vagyoni felelősség/;

- a bíróság nyilvántartásba vegye.

Az egyesületek tartalmi munkájuk szerinti csoportosítása:

a./ tudományos egyesületek

b./ kulturális és közművelődési egyesületek

c./ művészeti egyesületek

d./ szakmai egyesületek

e./ szociális egyesületek

f./ védelmi egyesületek

g./ sport egyesületek

h./ állat- és növénytartó /védő/ egyesületek

i./ vadász- és horgász egyesületek

j./ község, ill. városvédő és szépítő egyesületek

k./ környezetvédő egyesületek

l./ egyéb egyesületek /gyűjtők, hobbi stb./

Az egyesület megalakítása

Az egyesületi cél és tevékenységi kör meghatározása mellett 10 alapító tag az alakuló közgyűlésen:

- kimondja az egyesület megalakulását;
- megállapítja és elfogadja annak alapszabályait;
- megválasztja az ügyintéző és képviseleti szerveit.

A szavazás nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel történik.

A nyilvántartásba vételt az alakuló közgyűlést követően a megválasztott képviselő kérheti a bíróságtól, mellékelve:

- az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét,
- az elfogadott alapszabályt,
- a választott tisztségviselők személyi adatait.

Az alapszabály tartalmi elemei:

I/1. Az egyesület neve.

2. Székhelye

3. Pecsétje és annak felirata

4. Jogállása /jogi személy/

5. Felügyeleti szerve

II/1. Az egyesület célja, feladatai és tevékenysége /ajánlatos részletesen, egyértelműen fogalmazni, gondolva az esetleges jövőbeni tevékenységi kör bővülésére is, mert ellenkező esetben az alapszabály majdani bővítése és ismételt elfogadása, bejegyeztetése szükségessé válik/.

2. A szervezeti élettel összefüggő feladatok

3. Kapcsolattartás kül- és belföldi társszervekkel

III/1. Az egyesületi tagsági viszony keletkezése, változásai, megszűnése.

/Tagsági viszony: rendes, ifjúsági, tiszteletbeli, külföldi és jogi személy/

2. Tagsági viszony megszűnése: tag halálával, kilépéssel, törléssel, kizárással, jogi személy szerződésbontással.

Kizárni csak fegyelmi határozattal lehet a tagot.

IV/ A tagok jogai és kötelezettségei

V/ Az egyesület szervezete

Általános struktúra: közgyűlés a legfelsőbb szerv.

A közgyűlés a tagok összessége, függetlenül a szavazásra jogosultságtól.

Vezetőség: elnök, elnökhelyettes, titkár, gazdasági vezető, ellenőrző bizottság vezetője.

Az alapszabályban meg kell határozni a vezetők feladatkörét. E pontban kell rögzíteni az esetleges helyi, területi csoportok kialakításának szándékát is.

VI/ Az egyesület ügyrendje

VII/ Záró rendelkezések /ügyészségi felügyelettel kapcsolatos teendők, fegyelmi eljárás módja stb./.

VIII/ Az egyesület megszűnésének módja /közgyűlés 2/3-os szótöbbséggel kimondja, más egyesülettel egyesül, felügyeleti szerv feloszlatja/.

Záradék: A Közgyűlés elfogadó határozatának rögzítése.

A MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT tartalmi elemei:

I./ Ügykezelési szabályok

- érkező- és kimenő küldemények iktatása, nyilvántartása, postabontás
- aláírási jogkörök meghatározása, postázás
- ügyiratok megőrzése, selejtezése, levéltári őrizetbe adása
- bélyegzők használatának joga, bélyegzők készíttetése, pótlása
- egyéb, sajátos, a működésből adódó feladatok és kötelezettségek.

II/. Az egyesület gazdálkodásának formai és tartalmi kötelmei

- pénzeszközök feletti döntési jogkörök rögzítése
- a gazdálkodási tervek készítésének mechanizmusa
- a pénzkezelésre jogosultak meghatározása, fizetési módok, házipénztári ellátmány kezelésének szabályai
- adóhatósági és SZTK ügyintézés rendje
- a szigorú elszámolási nyomtatványok kezelése

- az ellenőrző bizottság jogkörei, feladatai
- a tagsági díj mértéke és a fizetés módja
- egyéb speciális gazdálkodási kötelezettségek

A Működési Szabályzatot a közgyűlésnek jóváhagyólag el kell fogadnia.

Az egyesület vagyoni jellege

Az egyesület vagyona nem része az össznépi vagyonnak, hanem az a tagok csoporttulajdonát képezi. A tagság kollektív tulajdonos.

Az egyesület bevételi forrásai:

- 1./ a tagok díjbefizetése, egyéb vagyoni hozzájárulás
- 2./ működési bevételek
- 3./ állami támogatás
- 4./ szponzori támogatás
- 5./ gazdasági vállalkozói tevékenység eredménye
- 6./ egyéb: kamatok, bérleti díjak stb.

Az egyesület ingatlan és ingó vagyont is szerezhethet.

Az egyesület vagyoni felelőssége saját vagyonának mértékében - és nem a tagok személyes vagyona szerint - áll fenn.

Ugyanakkor a gazdálkodás megvalósításáért az egyszemélyes felelős vezetés elve szerint a mindenkori vezető/k/ felelősök büntetőjogilag is.

A gazdasági tevékenység kötelezettségei:

- 1./ A pénzforgalom pénzügyi csekkönyvben kerül lebonyolításra, kivéve a házipénztári állományt.
- 2./ A pénzforgalom nagyságától függően célszerű az adóhatósági befizetések lebonyolítására, elszámolási számlát nyitni.
- 3./ Az adóhatóságnál történő bejegyeztetést követően adószámmal kell rendelkeznie az egyesületnek.
- 4./ Az SZTK kötelezettségeket ún. "bejelentkezés" után SZTK törzsszám szerint kell teljesíteni.

dr. Szabó Lajos: A megújuló egyesületek működésének szabályai c. könyvét /Agrár-inform Vállalat, Bp. 1989./ ajánljuk a téma iránt mélyebben érdeklődők figyelmébe.

A L A P I T V Á N Y O K

Az alapítvány neve,
nyilvántartási száma:

Az alapítvány célja, székhelye

Kultúra

A MAGYAR MŰVÉSZETÉRT
/479/1988.I./

A magyar kulturális, művészeti értéket megvalósító személyek elismerése.
Székhelye Budapest, Dessewffi u.34.

KRÓNIKÁS
/489/1989.I./

Honismereti, kulturtörténeti tevékenység, amatőr művészek támogatása.
Budapest, Benczur u. 3.

KULTURÁLIS INNOVÁCIÓS
/322/1989.I./

Kulturális területen segítse és ösztönözze az új elképzelések, ujitások megvalósítását.
Budapest, Miklós tér 1.

Általános

BETHLEN GÁBOR
/365/1988.I./

A magyar nép történelme során felhalmozott értékek megőrzése, gyarapítása.
Budapest, Pf. 247. 1536

SZÉCHENYI ALAP
/83/1988./

Széchenyi István emlékének ápolása, szellemének őrzése. Nagycenk

NYITOTT TÁRSADALOM
/32.767/1989./

A társadalmi haladás támogatása az újonnan alakuló társadalmi szervezetek segítségével, támogatásán keresztül.
Budapest, Szabadság tér 5-6.

OTTHONTÓL HAZÁIG
/1388/1988.I./

Kisközösségek, csoportok támogatása.
Budapest, Wesselényi u. 49.

HUMÁNUM
/967/1989.I./

Humánus gondolkodásmód kialakításának elősegítése.
Kaposvár, Arany J. u. 97.

VÉDŐHÁLÓ
/776/1989.I./

A co-counselling módszer és kultúra megismertetése.
Budapest, Ráday u. 54.

GESZTOR IFJUSÁGI
/952/1989.I./

Közösség- és szervezetfejlesztési törekvések támogatása.
Pécs, Gergely u. 9.

FALUSI IFJUSÁGI
/1006/1988.I./

Az élelmiszergazdaságban dolgozó, falun élő fiatalok kulturális felemelkedésére.
Budapest, Kun B. rkp. 37.

G-2000 TUDOMÁNYOS TEHETSÉG-
KUTATÓ ÉS GONDOZÓ

Tehetségek felkutatása, gondozása, intézményhálózat megteremtése.
Szeged, Széchenyi tér 9.

AZ ÉRTELMISÉGÉRT
/625/1989.I./

Közéleti cselekvéshez szükséges képességek erősítése.
Budapest, Jász u. 94/c.

MOZGÓKÉP INNOVÁCIÓ
/235/1989.I./

A vizuális kultúra fejlesztése.
Budapest, Kinizsi u. 28.

P Á L Y Á Z A T

A Megyei Tanács VB. Művelődési és Sportosztálya támogatni kívánja:

- 1./ a falusi közművelődési intézmények, egyesületi házak berendezéseinek, eszközeinek fejlesztését, pótlását;
- 2./ az egyesületek működését, tevékenységeik fejlesztését.

1./ Eszközfejlesztés

Pályázatunk a falvakban működő közművelődési intézmények, tanácsok, elöljáróságok, kulturális egyesületek, amatőr művészeti csoportok. Az elbírálás során megkülönböztetett figyelmet kapnak a kisebb falvak pályázatai.

Támogatás csak a helyi anyagi erő 50 %-áig igényelhető a következő célokra;

- korlátozott mértékben az intézmények alapvető berendezéseinek pótlására /székek, asztalok, polcok stb./,
- a társasági életet szolgáló eszközökre /társasjátékok, asztalitenisz, egyéb eszközök/,
- alapvető technikai eszközökre /lemezjátszó, magnó, videó, tv/.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó/k/ adatait, az eddigi tevékenység rövid bemutatását,
- az igényt és azt, hogy az eszközök milyen meglévő vagy tervezett tevékenységeket szolgálnak, milyen használói kört érintenek,
- a helyi források részletezését és a kért pénzüsszeget.

A pályázati pénzeszközök korlátozottak, kérjük az igényeket egy minimalizált szinten megfogalmazni.

2./ Egyesületek támogatása

Pályázhatnak a cégbíróságnál bejegyzett /vagy közvetlenül bejegyzés előtt álló/ kulturális, környezet- és településszépítő, településvédő egyesületek a következő célokra:

- a működés alapvető feltételeinek megteremtésére /anyag- és postaköltség stb./,
- egyedi egyesületi rendezvények megvalósítására,
- helyben fontos tevékenységek, folyamatok elindítására /pl.helytörténeti gyűjtemény kialakítására, helytörténeti kutatásra, egyesületen belül olvasóköri, gyermek- és ifjúsági csoportok megszervezésére, néphagyományok föllelevenítésére, sokszorosított hirdató indítására stb./,
- kisebb egyesületi vállalkozások megteremtésére.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- az egyesület eddigi tevékenységének rövid bemutatását, taglétszámát,
- a tervezett tevékenység leírását és az ahhoz szükséges költségvetés részletezését a helyi anyagi erő és az egyéb támogatások megjelölésével,
- a pályázathoz csatolni kell az egyesület alapszabályát.

Mindkét pályázatot 1990. június 15-ig kell beküldeni a következő címre:

Megyei Tanács VB. Művelődési és Sportosztálya
8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10.

A beérkezett pályázatokat fölkért kuratórium bírálja el.

A pályázatok elkészítéséhez a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, valamint a Megyei Könyvtár kérésre segítséget ad.

Zalaegerszeg, 1990. május

Megyei Tanács VB.
Művelődési és Sportosztálya

Az MTA-Soros Alapítvány 1989/90-re hirdetett pályázatai

Pályázati lehetőségek:

1. Forinttámogatásra szabadonválasztott témakörben intézmények, csoportok és magánszemélyek pályázhatnak
 - kulturális, tudományos, oktatási
 - közművelődési, társadalomfejlesztő, közösségteremtő nyitott szellemű tevékenységekkel.A pályázatnak tartalmaznia kell a támogatandó cél világos leírását, a kért összeg felhasználásának tervét, továbbá részletes és ellenőrizhető költségvetést.
Pályázat - az erre a célra szolgáló kérdőíven - bármikor beadható.

2. Valutatámogatásra szabadonválasztott témakörben intézmények, csoportok és magánszemélyek egyaránt pályázhatnak ha fontos kulturális, tudományos, egészségügyi, társadalomfejlesztő, környezetjavító tevékenységükhöz forintfedezettel rendelkeznek, de a szükséges eszközöket vagy szolgáltatásokat csak konvertibilis valutáért tudnák megvásárolni. A pályázóknak vállalniuk kell a kért valuta forint-ellenértékének befizetését a Bizottság számlájára.

Pályázat - az erre a célra szolgáló kérdőíven - bármikor beadható.

Cím: MTA-Soros Alapítvány Bizottság Titkársága, 1525 Budapest, Pf. 34.

Népfőiskolák támogatására

közös pályázatot hirdet az MTA-Soros Alapítvány Bizottság és a TIT Népfőiskolai Tanácsa. Cél a népfőiskolai tanfolyamok, faluszemináriumok, továbbá egyesületi formában, bentlakásos keretek között működő, helyi népfőiskolák támogatása. A pályázatokat a TIT Népfőiskolai Tanácsa és az MTA-Soros Alapítvány Bizottság közösen bírálja el.

Részletes tájékoztatás a pályázati feltételekről a TIT megyei szervezeteinél, a TIT Népfőiskolai Tanácsánál /Bp. VIII. Bródy S.u.16. Tel.: 134-44-80/, és az Országos Közművelődési Központban /Budapest, I. Corvin tér 8. Tel.: 115-13-48/

A pályázatot 2 példányban, részletes program- és költségvetéstervezettel kell beküldeni a TIT Népfőiskolai Tanácsa címére:

1367 Budapest, Pf. 123.

Felhívás a Művelődési Házak Szövetségéhez való csatlakozásra

Mi, a szövetség megalapítói a közművelődés ügye, szervezett érdekvédelmének és érdekképviselésének világos és intézményesített megjelenítése céljából kezdeményeztük a Művelődési Házak Szövetségének megalakítását.

A szövetségünk célja, hogy:

- elsődlegesen a szövetségben tömörült intézmények érdekeit megfogalmazza, képviselje és érnyesítse a kormányzati és politikai szervek, a társadalmi nyilvánosság fórumai előtt
- aktív és érdemi résztvevője legyen a művelődési érdekegyeztető tárgyalásoknak

- a nyilvánosság felé tárja a művelődési otthon jellegű intézmények funkcióját, feladatait és lehetőségeit az országban és a helyi társadalomban

- kezdeményezze az intézmények működéséhez szükséges feltételek garanciáit, a szakmai tevékenység fejlesztését szolgáló szervezeti egységek, fórumok kialakítását, működtetését.

A szövetség tagja lehet minden olyan intézmény, amely céljainkkal egyetért és vállalja a tagsággal járó kötelezettségeket.

Kérjük és várjuk az ország mindenegyes művelődési intézményét, hogy csatlako-

- zásukkal növeljék a céljaink megvalósításához nélkülözhetetlen szakmai összefogás erejét és segítsék felhívásunk széleskörű terjesztését, szervezői munkát.

Ugy látjuk tovább már nem halogatható egy olyan szándékában eltökélt szakmai erő létrehozása mely hatékonyan szembe tud szállni a közművelődést súlytó monetáris, technokrata kormányzati magatartással, a művelődési hálózattal szembe intőkedésekkel. Ugy látjuk továbbá, hogy a Művelődési Minisztérium jelenlegi vezetése az oktatásügy egyoldalú favorizálásával és a közművelődési intézményhálózat "sztalinista" minősítésével olyan meglévő tárgyi, anyagi, szellemi értékeket kíván magára hagyni illetve ezek terheitől megszabadulni, melynek megvédését, belső megújulását ebben a formában tudjuk a leghatékonyabban segíteni.

Fennmaradásunk szakmai indoklását, igazolását magunk felé nem kell bizonyítanunk. Azt azonban látnunk, éreznünk kell, hogy egy szükséges intézményi, intézményhálózati strukturaváltás mel-

lett annak szerves részeként érdekképviseleti rendszerünket is meg kell újítani, melyen mi elsősorban érdekviszonyaink pontosabb megjelenítését és érvényesítését értjük.

Azt gondoljuk, hogy a szakma megújulása intézményeinek fennmaradása, jövője szempontjából ennek az érdekszövetségnek a megalakítása nem pusztán az alulról kezdeményezett társadalmi szerveződések számát növeli. Megítélésünk szerint a szövetség léte tömegbázisának gyors szélesítése azért is indokolt mert már az 1990. évi költségvetési terv jelenlegi formájában történő elfogadása is következményeiben intézményeink többségének ellehetetlenülését eredményezi.

Várjuk jelentkezéseket és belépéseket szakmai szövetségünkbe.

Józsefvárosi Művelődési Ház
Bp.1084,VIII.ker. Déri Miksa u.3.
A szövetség alapítói nevében

Fenyves Kornél
ügyvezető titkár

Felhívás az új szabadművelődésre

Február 23-án Révfülöpn - a szabadművelődési mozgalom 42 évvel ezelőtti államosításának és megszüntetésének helyszínén - találkozára gyűltek össze az állampolgári kezdeményezésre születő kulturális mozgalmak és a kialakuló művelődési önkormányzatok képviselői és támogatói.

Céljaik és tapasztalataik kölcsönös ismertetése után megállapították: Magyarország demokratikus jogállamként való megteremtésének feltétele a kulturális élet egészséges működése. Az állami irányítású kulturális politika és művelődési intézményrendszer összeegyeztethetetlen a kibontakozó civil társadalom igényeivel. Szükségszerű tehát a közművelődési törvény azonnali hatálytalánítása. Olyan szabályozás kell, amely lehetővé teszi és segíti az új, demokratikus, több jellegű művelődési mozgalmak, egyesületek, in-

tézmények kialakulását és tevékenységét. Együttal, tekintettel a helyi önkormányzatok szerepének növekedésére, az állami szakigazgatás elveinek és szervezetének gyökeres átalakítására van szükség.

Társadalmunkban biztató jelek mutatják a kulturális önszerveződés iránti készséget. A jogalkotásnak, az önkormányzatiság és az állampolgári jog alapján segíteni kell e törekvéseket és a helyi kulturális önkormányzatok megalakítását. Felhívunk minden kultúra iránt felelősséget érző állampolgárt és közösséget, hogy településükön vegyék kezükbe saját művelődésük ügyét.

Révfülöp, 1990. február 25.
Az Új Szabad Művelődési
Konferencia résztvevői

A Magyar Népművelők Egyesülete felhívása

EGY RENDEZVÉNY AZ EGYESÜLETÉRT

Kedves Közművelődési Szakalkalmazott!
MNE tag /és nem tag?! Pályatársaim!
Ismerőseim! Barátaim!
Nyugtassátok meg háborgó lelket, hogy
önmagunkért /még/ képesek vagyunk ten-
ni valamit!

...mint egyének,
...mint szakma,
...mint egyesület!

Bokros teendőink és mindenféle ügyek,
csoportosulások megsegítése mellett,
szánjunk egy estét magunkra is! Ha van
még az országban 1000 működő közműve-
lődési intézmény és mindegyik átlagban
csak egy-kétszer forintot ad a közös
kasszába, már akkor is megteremtettük
az egyesületi munka anyagi alapját. Mi
mindentre lenne elég?! DE LEGYEN!

Az évad folyamán /és ezután esetleg
minden évad során/ tartsunk egy ren-
dezvényt önmagunkért és a tiszta bevé-
telét utaljuk át az MNE számlájára.

Nem alamizsnáról van szó, hanem arról,
hogy a sok sirás-rivás mellett /he-
lyett/ tegyünk valamit szakmánkért,
önbecsülésünkért.

Kedves Kollégák!

Minden eddiginél fontosabb lenne, hogy
a közművelődési munka értékeinek meg-
őrzését és megújulását szolgáljuk! Ér-
dekvédelmének feladatait, hivatásunk
társadalmi képviselőit mind hatéko-
nyabban és színvonalasabban ellássuk!
Ez megköveteli, hogy adott esetben a
politikai, vagy kormányzati nézetekkel
szemben is érvényesítsük érdekeinket!
De mindehhez nem elég a szervezeti és
szellemi önállóság, gazdasági önálló-
ságra is szükség van! Tagdíjakból idén
még 100 E Ft sem jött be. A jövő évre
- e percben - a 2 főállású munkatárs-
sal sem rendelkező titkárság admi-
nisztratív tevékenységének a feltéte-
lei sem biztosítottak. Holott kiadvá-
nyokra, tanfolyamokra, propagandára,
rendezvények sokaságára lenne szükség.
Jövőnk érdekében kérjük minden kollé-
gánktól, hogy csatlakozzon az "Egy
rendezvény" akcióhoz.

Varga László
egyesületi tag
Földiák András
titkár

Rendezvényajánlás

AZ "EGY RENDEZVÉNY AZ EGYESÜLETÉRT" akcióhoz!

Segítsük egymást a szórakoztatás egyre
nehezebben járható, kusza ösvényeinek
áttekintésében és abban, hogy az előa-
dók adói mellett ne kelljen minden
esetben a szervezők-közvetítők jöve-
delmét és adóterheit is megfizetnünk!
Kérjük Tőled, hogy a saját rendezvény
szervezésén túl, segítsd tanácsaiddal
is az akciót! Írd meg annak a néhány
rendezvénynek az adatait, amit jószív-
vel javasolsz a kollégáknak! Olyan hi-
vatásos vagy amatőr programok ajánlá-
sát kérjük, ami bármilyen műfajban
színvonalas és népszerű, vagyis kultu-
rált és /szerény bevétellel/ eladható.
Az egyesület vállalja, hogy az össze-
gyűjtött ajánlásokból kiadványt ké-
szít, arról időközben is folyamatosan
tájékoztatót ad.

A garanciát a javaslatért szakmai hi-
teled, neved feltüntetése biztosítja.

MNE Titkárság

RENDEZVÉNYAJÁNLÁS /minta/

Személyes meggyőződéselem alapján aján-
lom a népművelő kollégáknak az alábbi
programot:

Címe:.....
Előadói:.....
Postai cím:.....
telefon:.....
Általam ismert ára:.....
Témája /rövid leírás/:.....
Technikai igénye /szinpadnagyság, esz-
közök stb./:.....
Egyéb megjegyzés:.....
aláírás: olvasható név:.....
cím:.....

Közművelődési és közgyűjteményi dolgozók átlagbéradatai
(1988-1989)

Megyék	Összes dolg.	Szak- alk.	1988.XII.		1989.V.		Összes bérfejl. Ft/fő
			Ebből		Szakalkalmaz. átlagbérnövek.		
			Ktár	Műv.o.	Ktár	Műv.o.	
1 Baranya	4519	4851	4856	4036	2282	1897	2124
2 Bács-Kiskun	4945	5207	5172	5120	2459	2506	2281
3 Békés	5238	5616	5395	5841	2441	2779	2399
4 Borsod-A-Z.	5667	6057	5791	6366	2257	2281	2138
5 Csongrád	5244	5583	5562	5508	2774	2927	2454
6 Fejér	4840	5635	5296	5347	2442	2886	2159
7 Győr-Sopron	5106	5009	5150	4326	2257	2272	2316
8 Hajdu-Bihar	5085	6193	5752	6899	2861	2966	2615
9 Heves	4816	5437	5147	5797	2414	2720	2260
10 Komárom	4966	5296	4820	5491	2222	2844	2060
11 Nógrád	4716	5397	5294	4739	2598	2538	2158
12 Pest	5409	6206	6000	6280	2651	2945	2428
13 Somogy	4918	5685	5252	5743	2469	2699	2311
14 Szabolcs-Szatmár	5106	5536	5536	5582	2648	2819	2376
15 Szolnok	5488	5944	5370	6342	2534	2996	2577
16 Tolna	5685	6611	6564	6297	3146	3305	2866
17 Vas	5040	5789	5671	6429	2931	3184	2436
18 Veszprém	4694	5975	5885	5730	2783	2706	2528
19 Zala	4443	4205	4487	3741	2246	1646	1992
Budapest	6889	7451	6909	7646	3267	3938	3207

A fenti táblázatot minden kommentár nélkül adjuk közre az Érdek és Érték c. kiadvány alapján.

/A közgyűjteményi és közművelődési dolgozók szakszervezetének információs lapját nem csak a szakmabeliek forgathatják haszonnal./

J O G I I R Á N Y M U T A T Á S

A művelődési miniszter 8001/1990./Műv.K.2./MM tájékoztatója az érvényes jogi iránymutatások, közlemények, utmutatók, körlevelek jegyzékéről

1. A művelődési miniszter, a művelődési minisztériumi államtitkár és miniszter-helyettesek, továbbá a Művelődési Minisztérium főosztályai és osztályai által kiadott érvényes jogi iránymutatások, utmutatók, tájékoztatók, körlevelek jegyzékét /a továbbiakban együtt: jogi és más iránymutatások/ a melléklet tartalmazza.
2. A mellékletben fel nem sorolt jogi és más iránymutatások - a 3. pontban meghatározott kivétellel - érvényüket veszítik.
3. Továbbra is érvényesek azok a jogi és más iránymutatások, amelyekkel a művelődési minisztériumi államtitkár és miniszterhelyettesek.
 - a/ felsőoktatási intézmény szervezeti egységének létesítéséről, átszervezéséről, megszüntetéséről, nevének megállapításáról,
 - b/ vállalat, intézmény, minisztérium vagy más bizottság, szerv létesítéséről, átszervezéséről vagy megszüntetéséről,
 - c/ katonai meghagyásról,
 - d/ óvodai nevelési programok, alap- és középfokú nevelés-oktatás nevelési és oktatási tervei /tantervek, óratervek, fakultáció stb./, felsőoktatási intézmények tantervi irányelvei kiadásáról,
 - e/ tankönyvek, taneszközök és egyéb tanulmányi segédletek kiadásáról, jóváhagyásáról,

f/ pályázatok, versenyek meghirdetéséről,
g/ együttműködési vagy más megállapodás közzétételéről intézkedett.
Pusztai Ferenc sk.

művelődési minisztériumi államtitkár

211/1984.

/M.K.23./MM utmutató a lakóhelyi közművelődési könyvtári ellátás távlati tervéhez

Műv.K.1985/5.

Utmutató a kistelepülések művelődési alapellátásának fejlesztéséhez

203/1986.

/M.K.24./MM utmutató az iskolai könyvtárakról

201/1987.

/Műv.K.8./MM utmutató a felnőttek iskolai oktatásának, továbbá tanfolyami képzésének megszervezéséhez

Filmfőigazgatóság

10.255/1969.

100.635/1989.

A műsoros videokazetták kölcsönzésének engedélyezése

47.113/1987.

Az egyes kulturális tevékenységekről szóló 23/1986./VI.26./MT rendelet alapján a műsoros filmszalag, videokazetta gyártási és sokszorosítói tevékenység tanácsai engedélyezése

47.113/1987.

Tájékoztatás a videofelvétel-készítő tevékenység engedélyezéséről

10.806/1989.

Moziüzemeltetési és nyilvános videóvetítési tevékenységek engedélyezése

Kiadói és Irodalmi Főosztály

43.842/1972.

A nemzetiségi lakosság könyvtári ellátásának továbbfejlesztésére kiadott irányelvnek az alapkönyvtári hálózatra vonatkozó részei

Művészeti Főosztály

53.093/1983.

/Műv.K.10./ Közlemény a művészeti alkotások bírálatában közreműködő szakértők névjegyzékéről.

1.sz. melléklet

a 31/1989./XI.26./ MM rendelethez

/MK.24.sz./

Hatályukat vesztő rendeletek és utasítások

-a mozgófilmek gyártásának és forgalmazásának engedélyezéséről, valamint egyes filmgyártói munkakörök képesítéshez kötéséről szóló 4/1971./VII.31./MM rendelet,

-a Mozgássérültek Nevelőképző és Nevelőintézetében elhelyezett ellátásáért fizetendő térítési díjról szóló 7/1979./VIII.31./OM rendelet,

-az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény módosításáról és egységes szövegéről rendelkező 1981.évi 1.törvénynek a művelődési területen történő alkalmazásáról szóló 21/1981./XII.28./MM rendelet 3.§-a, valamint 4.§-a /1/ bekezdésének e/ pontja és 5.§-a /2/ bekezdésének hatodik fordulata,

-a közművelődés ismeretterjesztő tevékenységről és díjazásról szóló 7/1983./VI.1./ MM rendelet.

2.sz. melléklet

a 33/1989./XII.9./MM rendelet

/MK 1990/1./

Az irodalmi és zeneműveknek a rendezéssel nem üzletszerűen foglalkozó szervek által rendezett nyilvános műsoros előadás után a szerzői díjat az alábbiak szerint kell a Szerzői Jogvédő Hivatalnak befizetni:

I. A hivatásos előadóművész közreműködésével rendezett műsoros előadás szerzői díja

A helyiség befogadóképessége	A legdrágább jegy árának szorzószáma	
	komoly műfaj	könnyű műfaj
-100 főig	1	2
101-200	1	4
201-300	2	6
301-400	2	8
401-500	3	10

Megjegyzés:

A szerzői díj kiszámításához a legdrágább jegy árát meg kell szorozni a helyiség befogadóképességének sorában feltüntetett szorzószámmal. Ha nincs belépődíj vagy az 15.-ft-nál kevesebb, a szerzői díjat 15.-ft-os jegyár figyelembevételével kell megállapítani.

II. A hivatásos előadóművészek közreműködése nélkül rendezett műsoros előadás szerzői díja

A helyiség befogadóképessége	A kizárólag működvelő művészcsoporthoz közreműködésével rendezett műsoros előadás szerzői díja	Az ilyen előadással egybekötött táncmulatság vagy a táncmulatság szerzői díja
-200	20.-ft	50.-ft
201-400	40.-ft	100.-ft
401-600	80.-ft	190.-ft

FALUNAPOK - 1990-BEN MEGYÉNKBEN

Csonkahegyhát
Vindornyaszőlős
Szentpéterfőldé
Esztergályhorváti /Zalaapáti/
Zalakomár
Felsőrajk
Hottó
Zalaszántó
Türje

Kemendollár
Zalalövő - Zalamenti Napok
Letenye - Muramenti Napok
Nova - Aratóverseny
Pusztaszentlászló - Békeklubok
Megyei Találkozója
Csesztreg
Pálfiszeg

A Falunapok programját szakmailag és anyagilag is támogatja az MMIK.
A KAPOCS következő számában - kedvcsinálónaként - a legsikeresebb Falunapi programokról adunk beszámolót.

DIÁK-RANDEVU AZ MMIK-BAN

Ez év februárjától, havonta egy hétvégén szervezett rendezvénysorozatunk jó alkalom volt arra, hogy a középiskolás diákok kezdeményezőkézségéről, ötletgazdagságáról meggyőződjünk.

Felkináltuk a város középiskolás diákjainak, hogy az MMIK-ban szervezzék meg a különböző iskolákban tanuló diákok "randevuit". Javasoltuk a diáktanácsok közötti vidám vetélkedőt; közéleti személyekkel, művészekkel, tudósokkal, vagy más szempontból érdekes emberekkel a találkozások megszervezését; illetve a Pol-Kaszinóban az ifjúsági szervezetek, valamint a pártok képviselőivel való megismerkedést.

A felhívásban a leglényegesebbnek azt tartjuk, hogy kértük a diákokat, ötleteikkel, a programok megvalósításában aktív részvételükkel rendezzük meg a "randevut".

A program indításához személyes látogatáson kértük a középiskolák vezetői és a diákonkormányzatot segítő tanárok orientáló munkáját, azaz küldjék el a megbeszélésre azokat a diákokat, akik kedvet éreznek a "rendezői" feladatok vállalására. Első alkalommal négy középiskola diákjai jelentkeztek, megalakult a rendezői csapat, és megszületett a nagy ötlet: olyan vetélkedősorozatot szervezzünk, amelyen a diákok csapatai és "kedvenceik", sportolók, művészek, bizonyos érdekes szakmák képviselői mérik össze "tudásukat". A Diák-randevu meghatározó programjává vált a diákok és kedvenceik vetélkedője.

Vendégeink voltak a Hevesi Sándor Színház művészei, a ZTE kosárlabda és röplabda csapata, a Zalai Hírlap újságírói, a városi rendőrkapitányság nyomozói a fiatal jogászok, valamint a határőrség és a honvédség fiataljai. Lelkes ellenfelekként részt vettek a Zrínyi és a Ságvári Gimnázium, a Ganz, Csány, a Báthory Szakközépiskola és a Mezőgazdasági Szakmunkásképző diákjai.

Csaknem minden alkalommal erősítette a diákok sorait a DIPU /Diák-Pudding/ klub csapata.

A vidám szellemi és ügyességi vetélkedőket /Ki mit tud?; Nem engedünk a 48-ból; Május -szerelem; Komplex érettségi és éretlenségi vizsga/ az egyre bővülő körű diák rendezők, játékvezetők ötletei, kidolgozott feladatsorai alapján állítottuk össze, felkértük és felkészítettük a felnőtt csapatokat.

A rendkívül hangulatos vetélkedőkön a játékvezetői és a zsüri "nehéz" feladattal a diákok végezték. A kezdeményezés mind a felnőttek, mind a diákok között egyre népszerűbbé vált, többen kérték meghívásukat a következő vetélkedőre is.

Eredeti elképzeléseinknek megfelelően találkozót szerveztünk a FIDESZ helyi szervezetének, valamint a Zalaegerszegi Ifjúsági Társulás képviselőivel, akik ismertették a szervezetek törekvéseit, beszélgettek a diákokkal. De egyhangú volt a fiatalok kérése: ne politizáljunk! Így a pártokká való ismerkedést a "randevu" keretében nem folytattuk. A diákok nagylétszámú "találkozásaihoz" keretként táncesteket rendeztünk; ezekre azonban a népszerű zenekarok sem vonzották a fiatalokat.

A nagysikerű májusi maratoni záróprogram olimpiai versenyszámai, a bográcspan főzött ebéd, a délutáni érettségi és éretlenségi vizsga után a csapatok kérték az őszi folytatást, amit -ugy véljük- a résztvevők egyértelmű tettségnyilvánításának elfogadhatunk.

Természetesen további kezdeményezéseket várunk a fiataloktól, szívesen lennének szervező, segítői ifjúsági művelődési egyesületek, körök munkájának is. Bizunk abban, hogy nyáron és ősszel a "randevuzó csapatok" közül sokan, a diák-klubban is szívesen találkoznak. Szívesen átadjuk az érdeklődőknek a forgatókönyveket és tapasztalatainkat.

Nadrai Lászlóné
MMIK, osztályvezető

AZ MMIK MŰSORIRODÁJÁNAK KINÁLATÁBÓL

/A programokat a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ címén lehet igényelni:

Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7-11.
Telefon: 14-580/

Operett összeállítás

Szereplők: Fekete Gizi, Rácz Tibor
Ára: 5.000.-Ft + utiköltség

A szerelmi lira gyöngyszemei

Szereplők: Jáger András, Szinovál Gyula
Ára: 3.000.-Ft + utiköltség

Találkozás a Hevesi Sándor Színház művészeivel

Ára: 1.000.-Ft /megegyezés szerint/

A Helikon Táncklub társastánc bemutatója

/Az együttes bálnyitást is vállal./

Ára: 1.000 - 3.000.-Ft + utiköltség
/megegyezéstől függően/

Harangláb Együttes /Zalaegerszeg/

Ára: megegyezés szerint a programtól függően

Gyermekeknek ajánljuk:

Kunkori és a kandurvarázsló -a Bajazzo Bábszínház előadása

Ára: 3.000.-Ft + utiköltség

"Jancsi bohóc a nevem" -a Lorenzo együttes és Bogdán Mariann zenés, vidám összeállítása

Ára: 4.000.-Ft + utiköltség

AZ MMIK IFJUSÁGI ÉS FELNŐTT TANFOLYAMAI, TÁBORAI 1990 NYARÁN

Francia kezdő

junius 11 - július 6.
heti 5x3 óra 17.00-20.00
tanfolyam díja: 3.000.-Ft

Spanyol kezdő

junius 25 - július 13.
heti 5x3 óra, 17.00-20.00
tanfolyam díja: 2.300.-Ft

Német kezdő

junius 18 - junius 29.
heti 5x4 óra 8.00-12.00
tanfolyam díja: 2.000.-Ft

Angol kezdő

junius 18 - július 11.
heti 5x4 óra, 8.00-12.00
tanfolyam díja: 3.600.-Ft

Olasz kezdő

junius 11 - junius 29.
heti 5x3 óra, 9.00-12.00
tanfolyam díja: 2.300.-Ft

Aerobic

junius 18 - július 18. és
augusztus 18 - szeptember 18.
heti 2x1 óra
tanfolyam díja: 400.-Ft

Társastánc

junius 11 - junius 22. és
július 9 - július 20.
heti 5x3 óra, 9.00-12.00
tanfolyam díja: 600.-Ft

Fogyókúrás klub

junius 12 - 3 hetente, 17.30-19.00
résztvételi díj: 500.-Ft

GYERMEKTANFOLYAMOK

Angol sulis /kezdőknek, intenzív/
junius 18 - 30./naponta 9.00-12.00/
30 óra, 1.200.-Ft/fő

Angol sulis /középhaladó, intenzív/
július 2 - 13. /naponta 9.00-12.00/
30 óra, 1.200.-Ft/fő

Francia sulis /kezdőknek, intenzív/
július 30 - augusztus 10.
/naponta 9.00-12.00/
30 óra, 1.200.-Ft/fő

Német sulis /kezdőknek, intenzív/
junius 18 - 30. /naponta 9.00-12.00/
30 óra, 1.200.-Ft/fő

Német sulis /középhaladó, intenzív/
július 2 - 13. /naponta 9.00-12.00/
30 óra, 1.200.-Ft/fő

Számítástechnikai tanfolyam /középhaladó/

junius 11 - 22. /naponta 9.00-12.00/
30 óra, 800.-Ft/fő

T Á B O R O K

Karate szaktábor

junius 11-23-ig
naponta 8.00-16.00
résztvételi díj: 1.600.-Ft

Népzenei szaktábor
június 11-23-ig
naponta: 8.00-16.00
részvételi díj: 1.300.-Ft

Színjátzó szaktábor
június 11-23-ig
naponta 8.00-16.00 óráig
részvételi díj: 2.000.-Ft

Önismereti és szociális érzékenységet
fejlesztő tábor /középiskolásoknak/
június 25-30. 9.00-16.00 óráig
és augusztus
részvételi díj: 1.600.-Ft

Jelentkezési határidő: június 5.

SPECIÁLIS TANFOLYAMOK általános és kö-
zépiskolásoknak
matematika
biológia
fizika
Egyéni foglalkozási tervekkel.
Időpont: augusztus 6-17. 9.00-12.00
Részvételi költség: 1.200.-Ft

Kutyakiképző tábor
augusztus 6-17.
naponta 9.00-12.00 óráig
részvételi díj: 2.000.-Ft

MOZGÁSKULTURA ÉS TARTÁSJAVÍTÁS -fiata-
lok tanfolyama
A tanfolyam időpontja: augusztus 6-17.
9.00-12.00 óráig
részvételi költség: 1.200.-Ft

ISMERKEDÉS A LATIN NYELVEL
Időpont: augusztus 6-17. 9.00-12.00
részvételi költség: 1.000.-Ft

Jelentkezési határidő: június 15.

Érdeklődni lehet:
Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ
Zalaegerszeg, Kiszalud u. 7-11.
Telefon: 14-580.

A NÉPFŐISKOLAI EGYESÜLET HIREI

Május 4-én közgyűlést tartott az egyesület. Átadták a Népfőiskoláért Emlékérmet Jagasics Bélának, Stróber Józsefnek /Nagyrecse/, Buza Ferencnek /Bak/, a TIT Zala Megyei Szervezetének és a pusztaszentlászlói népfőiskola szervezőinek. Felmerült annak gondolata, hogy a helyhatósági választásokon Zalai Falvakért Egyesülettel és az Egyesületek Szövetségével közösen állítsanak helyi szinten jelölteket. Ezt a koalíciós elképzelést -rövid vita után- elvileg támogatta a tagság. Nem szavazták meg viszont azt a felvetést, hogy a Népfőiskolai Egyesület fuzionáljon a Zalai Falvakért egyesülettel. A közgyűlésen a jelölőbizottság javaslatára tisztujításra is sor került. A Zalai Népfőiskolai Egyesület új elnöke: Dr. Selmeczy Kamill, körzeti orvos
/Alsónemesapáti/

Az egyesület titkára: Kiss Ferencné /Zalaegerszeg/
Elnökségi tagok: Biró Lászlóné, Buza Ferenc, Kovács Zoltánné, Bakné Illés Sarolta, Gubinecz József.

TÁRSADALMI SZERVEZETEK ZALÁBAN

Zala megyében 1990. március 1-én 439 társadalmi szervezet /a pártok kivételével/ szerepelt a cégbirósági nyilvántartásban. Ezek megoszlása jellegük szerint:

Sportegyesület	185
Önkéntes tűzoltó egyesület	66
Horgászegyesület	40
Vadászegyesület	30
Településvédő egyesület	28
Érdekvédelmi szervezet	26
Baráti kör egyesület	21
Szakmai szervezet	12

Állatbarát egyesület	11
Egészségvédelmi, szociálpolitikai egyesület	7
Nemzetiségi egyesület	3
Természetvédő egyesület	2
Egyéb egyesület	8

A Sportegyesületek nagyobbik fele községekben működik, több mint egyharmaduk társközségben.

Az Önkéntes tűzoltóegységek -2 kivételével- a falvakban dolgoznak.

A Horgászegyesületek és a Vadászegyesületek közel fele községi.

Településvédő egyesületek:

Az összefoglaló megnevezés nem csak a falu- és városvédő, de a kulturális- köz- művelődési jellegű egyesületeket is magába foglalja, hiszen a legtöbbször e te- vékenységeik összefonódva jelentkeznek, ill. falun bármi is a szervezet kimondott célja, előbb-utóbb kényszerül az egész közösség, az egész település mindenféle ügyével foglalkozni.

-Községre kiterjedő	19
-ebből székhelyközségi	12
-Városra kiterjedő	8
-ebből megyeszékhely	3
-Megyére kiterjedő	1

Az Érdekvédelmi szervezetek közül 18 szakszervezet, 7 ifjúsági mozgalmi szerv, 1 munkástanács.

A Baráti kör egyesületek a már működő szervezetek támogatójául szegődnek, számuk 21. Ebből művelődési 6; Sport 13; Egyéb 2.

A Szakmai szervezetek csak a városokban találhatók. Tipusaik és számuk: Szerve- zetek szövetsége 2; Egyéb 4; Fegyveres testületek tagjait és nyugdíjasait szer- vezi 6.

Az Állatbarát egyesületek, az Egészségvédelmi, szociálpolitikai és a Nemzetiségi Egyesületek mind városokban dolgoznak.

A Természetvédő egyesületek közül 1 községi.

Az Egyéb, az előző kategóriákba be nem sorolható egyesületek mind Zalaegerszegi- ek, közülük 3 megyei hatókörű.

A zalai települések közül nincs olyan város és székhelyközség, ahol ne lenne va- lamilyen bejegyzett társadalmi szervezet. Ám a társközségek háromnegyedében /133 falu/ hiányzik ez a szerveződés /ez az összes zalai település 53 %-a/.

A székhelyközségekben átlagosan dominánsan 2 egyesület működik. A zalaegerszegi vonzáskörzetben azonban igen magas a 3-4 egyesületet működtető székhelyközségek aránya is, ill. minden vonzáskörzetben van ilyen falu. A társközségekben szinte kivétel nélkül 1 egyesület él.

A városi egyesületek megoszlása:

Zalaegerszeg	99 egyesület /ebből 18 megyei jellegű/
Nagykanizsa	64
Keszthely	27

Lenti	8
Letenye	7
Zalaszentgrót	7

A lakosság arányában nézve leginkább egyesülethiányos Zalaszentgrót és Lenti, a leginkább ellátott Zalaegerszeg és Letenye.

Csak sportegyesület található a székhelyközségek 4 %-ában, az egyesülettel rendelkező társközségek 82 %-ában.

A városokban - Letenye kivételével - a sportegyesületek abszolút és arányszámban egyaránt megelőzik a többi egyesületet.

Jagasics Béla
főelőadó

Zm.Tanács VB. Művelődési és Sportosztály

A Zalai Egyesületek Szövetségéről

Az elmúlt esztendő végén három egyesület kezdeményezte a zalai egyesületek, egyesületté válás irányába fejlődő közösségek megyei szervezetének létrehozását. A "Zalai Horizont" Gyermekek- és Ifjúsági Szabadidős Alap által támogatott felhívásukra az akkor már megalakult egyesületek többsége pozitívan reagált. Az egyesületek szövetségének megalakítását szolgáló közgyűlést 1990. február 3-ra hívták össze az egervári várkastélyba, ahol a megjelent 18 egyesület képviselői ki-mondták a Zalai Egyesületek Szövetségének megalakulását, elfogadták alapszabá-lyát, megválasztották elnökét, titkárát, választmányát és ellenőrző bizottságát. Az elfogadott alapszabály a szervezet célját és feladatait a következőkben fo-galmazta meg:

1. A Zalai Egyesületek Szövetsége /továbbiakban: Szövetség/ egyrésztől érdekvé-
delmi célokat szolgál. Ellátja a közös egyesületi érdekek megyei képviseletét
igazgatási, jogi, társadalmi és politikai szinten egyaránt. Közreműködik az
önkormányzati rendszer formálásában, a helyi társadalmak kiépülésében és meg-
szilárdulásában, a lehetőségek szerint a választásokon a jelöltállításban.
2. Másrésztől a szervezet az egyesületek számára munkájukhoz segítséget és szol-
gáltatásokat nyújt. Támogatja, elősegíti az új egyesületek megalakulását, a
meglévők tartalmi fejlődését.
3. A szövetség céljai elérése érdekében:
 - véleményt nyilvánít az egyesületeket, a helyi társadalmat érintő kérdések-
ben,
 - részt vesz a tevékenységi körébe illő kérdéseket tárgyaló fórumokon,
 - a kérdésekről javaslatokat dolgoz ki,
 - felkérésre vállalja egy-egy tagegyesülete képviseletét más érdekekkel szem-
ben,
 - kapcsolatokat alakít ki a különböző helyi és országos, hazai és külföldi
társadalmi, szakmai, állami szervezetekkel, a pártokkal, az egyházakkal, a
termelő egységekkel, az intézményekkel, a nyilvánosság médiáival,
 - szervezi az egyesületközi együttműködést és a tapasztalatcseréket,
 - különböző rendezvényeket szervez /pl. kiállítás, tanácskozás, tanácsadás,
előadás, továbbképzés/,
 - összegyűjti és közreadja az egyesületi működés országos és helyi, hazai és
külföldi, múlt- és jelenbeli tapasztalatait,
 - információkat szolgáltat az egyesületek számára, kiadványokat jelentet meg,
 - kitüntetési, jutalmazási formát teremt az egyesületi gondolatot kimagaslóan
szolgáló személyek vagy szervezetek elismerésére.

A Zalai Egyesületek Szövetsége az egyesületek számára elsősorban lehetőségeket
kiván biztosítani, ezért alapszabályába foglalta, hogy tagjai felé ajánlásokkal
élhet, de mindenki számára kötelezően érvényes határozatokat nem hozhat.
Már alakulását közvetlen követően lehetőséget kapott a megyei pártközi egyeztető
fórumon való részvételre, hogy ott is képviselhesse az egyesületek érdekeit.

Ilyen módon véleményt nyilváníthatott a megye évi költségvetésével és az 1995-re tervezett világkiállítás zalai programjával kapcsolatosan.

A Zalai Egyesületek Szövetsége szoros együttműködést alakított ki a Zalai Falvakért Egyesülettel, s számos kérdésben közösen lépnek fel az egyesületek és a zalai falvak érdekében. Együttműködésük eredményeként került sor az egyesületek és környezetvédelmi szakemberek részvételével szervezett Föld Napja Fórumra, ahol meghatározták a környezet- és természetvédelem területén szükséges és lehetséges feladataikat. A közelgő helyhatósági választásokon is együttesen kívánnak szerepet vállalni elsősorban abban, hogy tagegyesületeiket felkészítsék a választásokra, segítséget nyújtsanak a helyi közösségeknek.

A Szövetség tevékenységi körre tekintet nélkül minden olyan zalai egyesületet vár tagjai sorába, akik egyetértenek az említett célkitűzéssel, közreműködést vállalnak a szervezet feladatainak megvalósításában.

A Zalai Egyesületek Szövetségéről, a csatlakozás lehetőségeiről bővebb információkat ad:

Mátraházi Zoltán titkár,

Zalaegerszeg, Városi Művelődési Központ
telefon: 14-120;

Srágli Lajos elnök,

Zalaegerszeg, Magyar Olajipari Múzeum
telefon: 13-632.

A Zalai Egyesületek Szövetsége tagegyesületei:

Zalai Népfőiskolai Egyesület, Zalaegerszeg

Nagykanizsai Városvédő Egyesület, Nagykanizsa

Ifjúsági és Kultúregylet, Resznek

Falun Élők Köre, Csörnyeföld

Nyelvtanulók és Hasznosítók Szabadidős Egyesülete, Zalaegerszeg

Ifjúsági Park Szabadidős Egyesület, Zalaszentgrót

Hegyközségi Hagyományőrző Egyesület, Nova

Zalaegerszegiek Erdélyi Köre Egyesület, Zalaegerszeg

Zala Megyei Népművészeti Egyesület, Zalaegerszeg

Pannónia Művészeti Egyesület, Zalaegerszeg

Bajazzó Bábszínház Pártoló Egyesület, Zalaegerszeg

Miháldi Ipartestületi Egyesület, Miháld

Összefogás Egyesület, Pózva

Egervári Helytörténeti és Községépítő Egyesület, Egervár

Közművelődési és Városszépítő Egyesület, Miklósfa

Csácsbozsoki Gyermekvédő Egyesület, Zalaegerszeg-Csácsbozsok

Zalai Mentálhigiénés Egyesület, Zalaegerszeg

Falubarát Kör, Csesztreg

Faluszépítő és Kulturális Egyesület, Pusztaszentlászló

Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetsége Zala Megyei Tagszövetsége, Nagykanizsa

Zalatárnoki Faluvédő Egyesület, Zalatárnok

Mozgássérültek Zala Megyei Egyesülete, Zalaegerszeg

Zalaegerszegi Városvédő Egyesület, Zalaegerszeg

Srágli Lajos

ÜNNEPI KÖNYVHÉT
1990
Juniusi programjai Zala megyében

Junius 1. péntek

16.00 Zalaegerszeg, Centrum tér

MEGNYITÓ ÜNNEPSÉG

Köszöntőt mond:

TAKÁCS TIBOR, író

Közreműködik:

ÉNEKMONDÓ EGYÜTTES

Könyvsátrak - árusítás - dedikálás

Irodalmi műsor

Dedikál:

TAKÁCS TIBOR, író

13.00 Letenye, Művelődési Ház és Könyvtár

FODOR ANDRÁS, költő

14.30 Zalaegerszeg, József Attila Városi Könyvtár - Móra Könyvklub

TAKÁCS TIBOR, író

15.00 Zalaegerszeg, Deák Ferenc Megyei Könyvtár

Gyermekkönyvtára /MMIK/

II. Rákóczi Ferenc olvasónapló pályázat

Ünnepélyes eredményhirdetés

17.00 Szepetnek, Pince Klub

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF, költő

18.00 Egervár, Községi Könyvtár

TAKÁCS TIBOR, író

18.00 Keszthely, Gyermekkönyvtár

JÁNOSY ISTVÁN, költő

18.00 Lenti, Városi Könyvtár előtti park

MEGNYITÓ ÜNNEPSÉG

Közreműködik: a Lenti Állami Zeneiskola fuvószenekara

Vezényel: **ROVÓ ANDRÁS**

Könyvvásár az utcai könyvsátornál

Dedikál: **FODOR ANDRÁS, költő**

19.00 Lenti, Városi Könyvtár

FODOR ANDRÁS, költő

19.00 Nagykanizsa, Városi Könyvtár

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF, költő

Junius 4. hétfő

13.30 Nova, Községi Könyvtár

Zenés irodalmi meseműsor

Előadó: **JOÓS ISTVÁN /gitáron/**

15.00 Csömödér, Községi Könyvtár

Zenés, irodalmi meseműsor

Előadó: **JOÓS ISTVÁN /gitáron/**

18.00 Zalaszentgrót, Művelődési Központ - klubterem
Irodalmi est - hangszerbemutatóval
Közreműködik: a **CIRÓKA EGYÜTTES**
/A Művelődési Központ és a Városi Könyvtár közös rendezvénye/

Junius 5. kedd

11.00 Zalaegerszeg, József Attila Városi Könyvtár
FARKAS BERTALAN, ürhajós

15.00 Zalacsány, Községi Könyvtár
KISS DÉNES, költő

18.00 Keszthely, Gyermekkönyvtár
GÖRGEY GÁBOR, író

18.00 Zalaszentgrót, Városi Könyvtár
KISS DÉNES, költő

20.00 Zalaapáti, Művelődési Ház
GÖRGEY GÁBOR, író

Junius 6. szerda

19.00 Letenye, HTK
Könyvről könyvért - irodalmi vetélkedő

Junius 7. csütörtök

11.00 Zalaszentgrót, Gyermekkönyvtár
"Rákóczi"-pályázat
Kiállítás és eredményhirdetés

17.00 Letenye, Művelődési Ház és Könyvtár
LŐRINCZ L.LÁSZLÓ, író

19.30 Zalalövő, Művelődési Ház és Könyvtár
LŐRINCZ L.LÁSZLÓ, író

19.30 Zalakomár, Községi Könyvtár
JÓKAI ANNA, író

Junius 8. péntek

10.00 Zalaegerszeg, Simon István Könyvesház
Dedikál és olvasóival találkozik
LŐRINCZ L.LÁSZLÓ, író

16.00 Zalaegerszeg, Petőfi Laktanya Könyvtára
LŐRINCZ L.LÁSZLÓ, író

18.00 Zalaegerszeg, Deák Ferenc Megyei Könyvtár
LŐRINCZ L.LÁSZLÓ, író

Junius 12. kedd

18.00 Nagykanizsa, Városi Könyvtár
CZAKÓ GÁBOR, író

20.00 Zalaszentbalázs, Művelődési Ház
CZAKÓ GÁBOR, író

ORSZÁGOS ÁMK KÖNFERENCIA ZALAEGERSZEGEN

Az MNE Általános Művelődési Központok Szakmai Szervezete, a Művelődési Minisztérium, az Országos Pedagógiai Intézet, az Országos Közművelődési Központ, a Könyvtartudományi és Módszertani Intézet Központja, a Magyar Népművelők Egyesülete és a Magyar Építőművészek Szövetsége Nevelési Létesítmények Bizottsága támogatásával

1990. június 19-20-21-én, Zalaegerszegen

rendezi meg az Általános Művelődési Központok IV. Országos Konferenciáját, és tartja meg rendes évi közgyűlését.

A konferencia célja, hogy megfogalmazza az ÁMK-k helyét; szerepét és feladatait korunk társadalmi, gazdasági, politikai és művelődési folyamataiban, és megvitatassa az ezekkel összefüggő szakmai kérdéseket.

Téma: Egyén - közösség - intézmény.

Szekciók: 1. Az ÁMK a helyi társadalomban -dr.Trencsényi László vezeti
2. A személyiség szerepe a helyi társadalomban -dr.Eszik Zoltán
3. Az ÁMK-szakember, mint értelmiségi -Kovács László
4. Fenntartás - működtetés -Krizsán Mihály

A Konferencia anyagát kiadványban megjelenteti az MMIK.

A **közgyűlés célja**, hogy megvitassa az ÁMK-szakemberek szakmai érdekvédelmi feladatait, és döntsön abban a kérdésben, hogy továbbra is szakmai szervezetként, vagy önálló egyesületként képviselje-e az érdekeket.

KAPOCS

A Zala megyei egyesületek és művelődési otthonok tájékoztatója

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Támogatja az MMIK, a Zalai Horizont, a Népfőiskolai Egyesület

Kiadja a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ

Felelős kiadó: Borosán Gyula igazgató